

Przedmiot: Etyka stosowana dla terapeutów zajęciowych

I. Informacje ogólne

Jednostka organizacyjna	Wydział Rehabilitacji Pracownia Bioetyki i Filozofii Kierownik: Prof. dr hab. Alicja Przyłuska-Fischer
Nazwa przedmiotu	Etyka stosowana dla terapeutów zajęciowych
Kod przedmiotu	TZ-II-07
Język wykładowy	Polski
Rodzaj modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia)	II stopnia
Rok studiów	I
Semestr	II
Liczba punktów ECTS	2 ECTS
Imiona i nazwiska wykładowców	prof. dr hab. Alicja Przyłuska-Fischer alicja.fischer@awf.edu.pl
Program (programy) studiów, w którym realizowany jest przedmiot	Terapia zajęciowa
Sposób realizacji zajęć (stacjonarny, uczenie się na odległość)	Stacjonarny
Wymaganie wstępne i dodatkowe	Student posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu filozofii i etyki w zakresie wymaganym dla uzyskania kwalifikacji I stopnia.

II. Informacje szczegółowe

Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z genezą, interdyscyplinarną naturą, metodami i rolą bioetyki, a także relacjami między bioetyką a filozofią medycyny, etyką zawodową, prawem, religią i kulturą.
C2	Zapoznanie studentów z etycznymi zasadami pracy z beneficjentem oraz podstawowymi problemami etycznymi, jakie rodzi praktyka terapii zajęciowej.
C3	Zapoznanie studentów z podstawowymi problemami i argumentami etycznym, jakie pojawiają się w dyskusjach dotyczących zapobiegania niepełnosprawności, początku i końca życia człowieka oraz nowych terapii i technologii biomedycznych.
C4	Zapoznanie studentów z zasadami etycznymi prowadzenia badań naukowych z udziałem człowieka, w tym w terapii zajęciowej.
C5	Wykształcenie u studentów umiejętności rozpoznawania, interpretowania i analizowania dylematów etycznych, jakie powstają na gruncie praktyki medycznej i terapeutycznej, w szczególności terapii zajęciowej, oraz badań naukowych z udziałem człowieka.
C6	Wykształcenie u studentów umiejętności rozwiązywania problemów etycznych pojawiających się w typowych sytuacji związanych z wykonywaniem zawodu terapeuty zajęciowego.
C7	Podniesienie świadomości studentów na temat etycznych uwarunkowań praktyki zawodowej i badawczej w dziedzinie terapii zajęciowej oraz wyrobienie postawy nakierowanej na przestrzeganie etycznych standardów zawodowych oraz właściwe reagowanie na ich naruszenia.

Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu

Efekt kształcenia kierunkowy	Efekty kształcenia dla przedmiotu	Odniesienie do celów	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
Wiedza			
K_W09 Rozpoznaje szczegółowo uwarunkowania kulturowe potrzeb i problemów jednostek i grup społecznych oraz prawne i ekonomiczno-gospodarcze możliwości zaspakajania tych potrzeb w obszarze terapii zajęciowej	1. Wyjaśnia podstawowe relacje między etycznymi zasadami terapii zajęciowej a kulturowymi uwarunkowaniami potrzeb i problemów jednostek i grup społecznych. 2. Tłumaczy wpływ czynników kulturowych i przekonań religijnych na dyskusje z zakresu bioetyki, w szczególności w obszarze terapii zajęciowej.	C1	P7S_WG
K_W17 Definiuje integrację społeczną osób pełnosprawnych i z niepełnosprawnościami we wszystkich sferach życia jednostki.	1. Przedstawia i wyjaśnia podstawowe wartości i zasady etyczne na rzecz integracji społecznej osób pełnosprawnych i z niepełnosprawnościami. 2. Wskazuje i wyjaśnia podstawowe problemy i argumenty etyczne oraz konflikty wartości, pojawiające się w dyskusjach dotyczących sposobu traktowania osób z niepełnosprawnościami i wykluczonych społecznie.	C1, C6	P7S_WG

K_W18 Posiada pogłębioną wiedzę na temat etyki zawodowej terapeuty zajęciowego.	1. Wyjaśnia genezę bioetyki, jej interdyscyplinarną i połowiczną naturę oraz specyfikę przedmiotową i metodologiczną. 2. Różnicuje tradycyjną etykę lekarską, etykę zawodową i współczesną bioetykę. 3. Tłumaczy rolę bioetyki w praktyce medycznej i terapeutycznej, zwłaszcza w terapii zajęciowej, i rozwoju nauk biomedycznych.	C1	P7S_WK
	4. Definiuje i wyjaśnia podstawowe zasady etyczne pracy z beneficjentem (zasadę szacunku dla osoby, zasadę czynienia dobra, zasadę nieszkodzenia oraz zasadę sprawiedliwości), a także podstawowe prawa pacjenta, w szczególności prawo do poszanowania godności i intymności oraz prawo do informacji i udzielenia zgody na świadczenie terapeutyczne. 5. Zna treść kodeksów etyki terapeuty zajęciowego o zasięgu krajowym, europejskim i globalnym. 6. Przedstawia i wyjaśnia podstawowe problemy etyczne, jakie rodzi praktyka terapeuty zajęciowego oraz praca w zespole terapeutycznym.	C2	
	7. Przedstawia i wyjaśnia podstawowe problemy i argumenty etyczne pojawiające się w dyskusjach dotyczących zapobiegania niepełnosprawności, początku i końca życia człowieka oraz nowych terapii i technologii biomedycznych, a w szczególności diagnostyki przedurodzeniowej, przerywania ciąży, opieki nad osobą terminalnie chorą, uporczywej terapii, eutanazji oraz opieki paliatywnej.	C3	
	8. Wskazuje i omawia zasady dobrej praktyki badawczej; podaje przykłady nadużyć i nierzetelności w nauce. 9. Wskazuje i wyjaśnia podstawowe warunki i zasady etyczne prowadzenia badań naukowych w biomedycynie i naukach społecznych, w szczególności badań z udziałem ludzi i zwierząt. 10. Przedstawia i wyjaśnia podstawowe problemy etyczne, jakie rodzi rozwój wiedzy i techniki biomedycznej na drodze badań z udziałem ludzi i zwierząt.	C4	
Umiejętności			
K_U08 Zna zadania zawodowe terapeuty zajęciowego,	1. Identyfikuje, interpretuje i analizuje problemy i dylematy etyczne, jakie rodzi praktyka terapeutyczna, w szczególności praktyka terapii zajęciowej, oraz rozwój nauk biomedycznych.	C5	P7S_UO

posługuje się zasadami etyki zawodowej, potrafi identyfikować zaniedbania, błędy i problemy etyczne.	2. Stosuje zasady etyczne w celu rozwiązywania problemów etycznych pojawiających się w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem zawodu terapeuty zajęciowego.	C6	
	3. Potrafi przygotować wniosek o zgodę na przeprowadzenie badania naukowego z udziałem ludzi dla Senackiej Komisji Etyki w Nauce.	C5	
K_U09 Potrafi współpracować w zespole interdyscyplinarnym prowadząc proces terapeutyczny osób z różnymi problemami i komunikować się oraz efektywnie współdziałać w grupie.	1. Dostrzega i definiuje konflikty wartości, jakie mogą się pojawić we współpracy zespołu interdyscyplinarnego w procesie terapeutycznym osób z różnymi problemami	C6	P7S_UO
Kompetencje społeczne			
K_K01 Jest gotów do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności w samodzielnym rozwiązaniu problemu terapeuty zajęciowego.	1. Jest świadomy odpowiedzialności zawodowej i moralnej związanej z wykonywaniem zawodu terapeuty zajęciowego. 2. Jest świadomy obowiązku pogłębiania wiedzy zawodowej i konieczności zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności w samodzielnym rozwiązaniu problemu terapeuty zajęciowego.	C7	P7S_KK
K_K04 Buduje relację terapeutyczną opartą na zasadach autonomii własnej i innych osób, ustalając priorytety do realizacji celów terapii oraz dbając o bezpieczeństwo własne, osób w terapii i współpracowników.	1. Przestrzega norm etycznych regulujących wykonywanie zawodu terapeuty zajęciowego oraz prowadzenie badań naukowych, w szczególności norm zapisanych w kodeksach etycznych o zasięgu krajowym i międzynarodowym 2. Buduje relację terapeutyczną opartą na zasadach autonomii własnej i beneficjentów. 3. Dbą o bezpieczeństwo beneficjentów i współpracowników.	C7	P7S_KR
K_K07 Swoją postawą i działaniami dba o prestiż zawodowy i właściwie pojętą	1. Swoją postawą i działaniami dba o prestiż zawodowy i właściwie pojętą solidarność terapeutów zajęciowych zgodną z zasadami etyki. 2. Właściwie reaguje na łamanie przez innych norm etyki zawodowej i nierzetelne wykonywanie	C7	P7S_KR

solidarność terapeutów zajęciowych zgodną z zasadami etyki.	czynności zawodowych oraz nierzetelne prowadzenie badań naukowych		
---	---	--	--

Treści programowe			
	Tytuł wykładu	Odniesienie do efektów kształcenia kierunkowych/ przedmiotowych	Odniesienie do celów przedmiotu
Wykłady			
TP1	Moduł 1 Bioetyka w terapii zajęciowej 1. Natura i metody bioetyki 2. Aksjologiczne podstawy etyki w zawodach medycznych i terapeutycznych 3. Etyka w fizjoterapii i w zawodzie terapeuty zajęciowego – obszary refleksji, kodeksy etyczne	K_W09/1-2; K_W17/1; K_W18/1-3	C1, C7
TP2	Moduł 2 Etyczne dylematy w pracy terapeuty zajęciowego 4. Szacunek dla godności i autonomii beneficjenta w praktyce terapii zajęciowej 5. Szacunek dla cielesności i intymności beneficjenta w praktyce terapii zajęciowej 6. Poufność i szacunek dla prywatności pacjenta w praktyce terapii zajęciowej 7. Prawdomówność i inne etyczne aspekty komunikacji z beneficjentem i jego rodziną	K_W09/2; K_W18/4-6; K_U08/1-2; K_U09/1; K_K01/1-2; K_K04/1-3; K_K07/1-2	C2, C5, C6, C7
TP3	Moduł 3 Etyczne wyzwania biomedycyny i biotechnologii 8-11 – cztery tematy do wyboru z puli następujących tematów: - Zasada wyrównywania szans i sprawiedliwość w dostępie do opieki zdrowotnej i terapeutycznej - Etyka w psychoterapii - Etyka a genetyka: eugenika, inżynieria genetyczna, klonowanie - Etyka poradnictwa genetycznego i diagnostyki przedurodzeniowej - Etyka i przerywania ciąży - Etyka wspomaganej prokreacji - Etyka w pediatrii - Etyka w neonatologii - Etyka w geriatrici - Etyczne aspekty opieki paliatywnej - Definicja śmierci i etyczne aspekty transplantologii - Etyka samobójstwa, eutanazji i uporczywej terapii	K_W09/2; K_W17/2; K_W18/7; K_U08/1-2	C3, C5, C7

	- Etyczne aspekty pracy z pacjentem z HIV/AIDS - Etyka i doping w sporcie - Etyka środowiska naturalnego - Prawa zwierząt		
TP4	Moduł 4 Etyka badań naukowych 13. Dobra praktyka badawcza. Nadużycia w nauce. Prowadzenie badań naukowych na ludziach 14. Etyka badań w terapii zajęciowej 15. Przygotowanie wniosku do komisji etycznej	K_W18/8-10; K_U08/3; K_K01/1-2; K_K04/1-3; K_K07/1-2	C4, C5, C6, C7

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne		
Treści programowe	Metoda dydaktyczna	Odniesienie do efektów kształcenia kierunkowych/przedmiotowych
TP1-TP3	Wykład informacyjny Wykład problemowy Analiza przypadku Analiza problemu	K_W09/1,2; K_W17/1,2; K_W18/1-10; K_U08/1-3; K_U09/1; K_K01/1-2; K_K04/1-3; K_K07/1-2
TP4	- projekt wniosku dla Senackiej Komisji Etyki w Nauce	K_U08/3
Środki dydaktyczne: Komputer, rzutnik multimedialny, prezentacje tematyczne/problemowe, kazusy		

Metody i kryteria oceniania		
Efekt uczenia się dla przedmiotu	Treści programowe (TP)	Typy/ Metody oceniania D – ocenianie diagnostyczne, F- ocenianie formujące, P – ocenianie podsumowujące * lub wybór z załączonej listy walidacji wyników
K_W09/1-2; K_W17/1-2; K_W18/1-10	TP1-TP4	Zaliczenie pisemne: - test wyboru (60% oceny finalnej) - P
K_U08/1-2; K_U09/1 K_K01/1,2; K_K07/1,2	TP2-TP3	- pytania otwarte - analiza problemu/przypadku bioetycznego (30% oceny finalnej) - D
K_U08/3; K_K04/1-3;	TP4	Opracowanie wniosku do komisji etycznej (10% oceny finalnej)

*D – ocena przypadku, rozpoznanie, F – sprawdzian pisemny, dyskusja, obserwacja, P - egzamin pisemny lub wybór z załączonej walidacji wyników.

Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe

Literatura obowiązkowa:

1. Szewczyk K., Troska, zaufanie i sprawiedliwość jako wartości ustanawiające w etyce medycznej, w: Barański J., Waszyński E., Stęciwko A. (red.), Komunikowanie się lekarza z pacjentem, Wydawnictwo Astrum, Wrocław, s.165-181.
2. Smrokowska-Reichmann A., Etyka zawodu terapeuty zajęciowego, w: Bac A. (red), Terapia zajęciowa, PZWL, Warszawa 2016, s.61-71
3. Rusin M., Postawa i zasady etyczne fizjoterapeuty, Bielsko- Biała 2013.
4. C.Jones i in., Co wolno, a czego nie wolno terapeutcie. Zagadnienia etyczne w pytaniach i odpowiedziach, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2005.
5. Grzesiuk L., Suszek H., (red.) Psychoterapia. Integracja, Warszawa 2010.

Literatura uzupełniająca:

6. Różyńska J, Chańska W (red.), Bioetyka, Warszawa 2013, LEX a Wolters Kluwer.
7. Przyłuska-Fischer A, Niepełnosprawność jako przedmiot refleksji bioetycznej, Kraków 2013, Wydawnictwo FALL.
8. Fijałkowska B., Etyka i EBM w fizjoterapii oraz terapii zajęciowej, Postępy Rehabilitacji (4), 47-53, 2012.
9. Janus E., Psychologia w pracy terapeuty zajęciowego, Difin, Warszawa 2016.
10. Łuków P., Moralność medycyny. O sztuce dobrego życia i o sztuce leczenia, Wydawnictwo naukowe Semper, 2012.
11. Marchewka K., Etyka w psychoterapii, Diametros 42 (2014), 124-149.
12. Woźniak Z, Niepełnosprawność i niepełnosprawni w polityce społecznej. Społeczny kontekst medycznego problemu, Academica – Wydawnictwo SWPS, Warszawa 2008.
13. Hołowska J, Etyka w działaniu, Prószyński i S-ka, Warszawa 2001.
14. Brzeziński J., Chyrowicz B., Etyka w zawodzie psychologa, Warszawa 2017
15. Sowa J, Etyczne aspekty procesu rehabilitacji. W: Niepełnosprawność – zagadnienia, problemy, rozwiązania 14 (2): 7-24

Punkty ECTS (1 pkt - 25 godz. pracy studenta)

RODZAJ ZAJĘĆ	GODZINY
Godziny kontaktowe	30
Przygotowanie do zajęć	0
Zapoznanie się ze wskazaną literaturą	10
Napisanie projektu	0
Przygotowanie raportu	0
Przygotowanie do zaliczenia	10
Razem = 50 godz. = 2 ECTS	